

Proizvodnja oplodnje pastrvske ikre g. 1946.-47. u NR Hrvatskoj

Prije rata bilo je na području NR Hrvatske devet što većih što manjih pastrvskih ribogojilišta, od kojih su neka bila već izgrađena, a druga tek u začetku. Sva su ta ribogojilišta u ratu razorena, osim jednog jedinog u Samoboru kod Zagreba. Kapacitet svih ribogojilišta bio je preko jedan milijun ikre.

Ribogojilište Vitunj

Nakon oslobođenja započela je postepena obnova nekih ribogojilišta i to u god. 1946. prvenstveno u onim krajevima, koji su za vrijeme Narodno-oslobodilačke borbe najteže stradali. Izvršena je djelomična obnova Ribogojilišta Brušani kod Gospića, Ribogojilišta Gacka u Ličkom Lešću kod Otočca i Ribogojilišta Vitunj kod Ogulina. Izvršeni su samo najnužniji radovi, koji su omogućili da se započne proizvodnjom oplodene ikre. Nije doduše još bilo izgrađenih ribnjaka za matice pastrve, a nisu bile gotove ni zgrade za smještaj ležnica (inkubatora). Nije bilo ni stručnog osoblja u dovoljnom broju, ali je postojalo mnogo različitih smetnja u radu.

Koncem god. 1946. je već izrađeno toliko ležnica (inkubatora) da je bilo mjesta za preko dva milijuna ikre. Međutim nije bilo ni u jednom ribogojilištu nijedne matice-pastrve za dobivanje ikre.

Trebalo je stoga naloviti veće količine matice-pastrva u otvorenim vodama u blizini ribogojilišta. Taj lov matice trebalo je po planu izvršiti za Brušane u području rijeke Like, za Gacku u samoj rijeci Gackoj, a za Vitunj u potoku Vintunjčici u Zagorskoj Mrežnici. Ribarska zadruga iz Karlovca je također obećala, da će za Vitunj naloviti matice u Primišljanskoj Mrežnici.

Organizacija i ostvarenje lova matice-pastrva bio je težak problem, jer je materijal potreban za izradu alata stigao prekasno ili je uopće izostao. Mrijest je u otvorenim vodama već započeo, a mreže i ostali alat još nije bio izrađen. Zbog toga je u početku mrijesta ribolov bio slab, a kasnije, dok je izrađeno više mreža i alata, pojavile su se iznenada vremenske nepogode.

U rijeci Gackoj i nekim drugim vodama, koje su po planu trebale da budu glavno vrelo za dobivanje matice-pastrva, mrijest traje oko dva mjeseca i to u decembru i januaru. I upravo u tim mjesecima nastupile su nagle vre-

menske promjene. Zavladao je jaka studen tako, da je na pr. u Ogulinu bilo 27° C ispod nule, a u području rijeke Gacke i Like još više. Ribari su teškom mukom na ledenoj buri i smrzavici mogli da love samo uz najveće napore. Usprkos napora i zauzimanja pojedinih radnika i rukovodilaca, nije rezultat ribolova bio povoljan, jer je i riba izostajala sa prirodnih svojih mrijestilišta, uslijed vremenskih nepogoda. Uz to je jaka studen uzrokovala smrzavanje ulovljenih riba i gubitke. Voda iz koje su lovljene matice-pastrve imala je oko plus 4° C, a temperatura zraka bila je od 15 do 27° C ispod ledišta. Zbog toga je valjalo ribolov obustaviti.

Studen nije uglavnom popuštala za vrijeme najjačeg mrijesta tako, da je bilo slučajeva da se je ikra u posudama smrzavala i lijepila za posude. Oplodivanje je vršeno ponajviše na otvorenom prostoru ili u negrijanim prostorijama, bez stakla na prozorima (Vitunj).

Velika studen i snijeg spriječio je Ribarsku zadrugu iz Karlovca da ostvari svoje obećanje i nalovi matice-pastrve u Primišljanskoj Mrežnici. Isto tako nijedna matice-pastrva nije pribavljena za Brušane, jer lov zbog studeni nije ni započeo.

Jedino je uz najveće poteškoće pribavljena manja količina matice za Vitunj i nešto više za Gacku. Vitunj je postigao samo 40.000 komada ikre, a Gacka 180.000 kom. ikre. Ribogojilište Zagrebačkog ribarskog društva u Samoboru nije također moglo pribaviti nijedne matice pa je kupilo ikru iz Ribogojilišta Dragomelj kod Ljubljane.

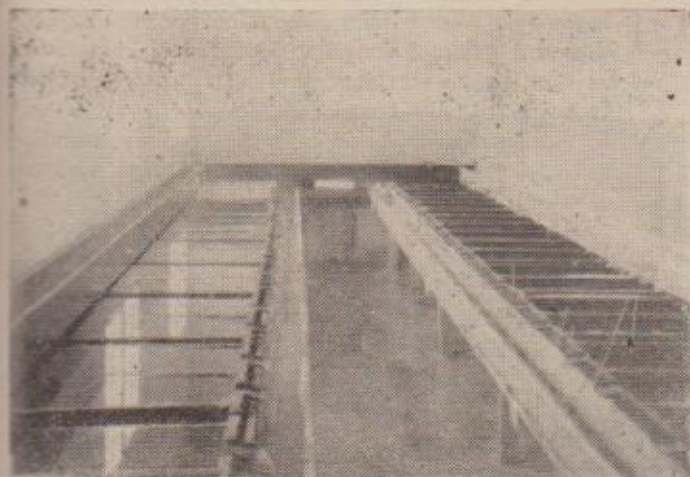

Jedan od ribnjaka ribogojilišta Vitunj

Prema tome je vlastita proizvodnja u NR Hrvatskoj ove sezone postigla samo 220.000 komada pastrvske ikre. To je prva, iako veoma skromna i ograničena proizvodnja, nakon oslobođenja, koja je pružila priliku, da se uz nečuvano teške uslove rada iskuša sposobnost i izdržljivost raspoloživih stručnih sila i ujedno osposobi i izvežba nekoliko radnika za ribogojstvene svrhe.

Glavna smetnja i zapreka za ostvarenje veće proizvodnje ikre, uz nepotpunu izvršenu obnovu ribogojilišta i njihovih uređaja te nestašicu i zakašnjenje materijala i alata, bila je nesumnjivo veoma oštra i dugotrajna studen, koja je spriječila pravovremeni i izdašniji lov matice-pastrva.

Međutim sa velikom studeni i drugima navedenim smetnjama, nije iscrpljeno nabranje ovogodišnjih zapreka. Naprotiv vremenske nepogode, koje su započele u obliku oštre studeni, nastavile su u obliku dubokog sni-

Ležnice (inkubatori) ribogojilišta Vitunj

jega, a zatim nagle jugovine i obilnih kiša, da ometaju radove na ribogojilištima, naročito na onome u Ličkom Lešću.

Dok je u sjeverozapadnom dijelu Jugoslavije vladala još studen i ležao duboki snijeg, dotle je iznenada u Lici

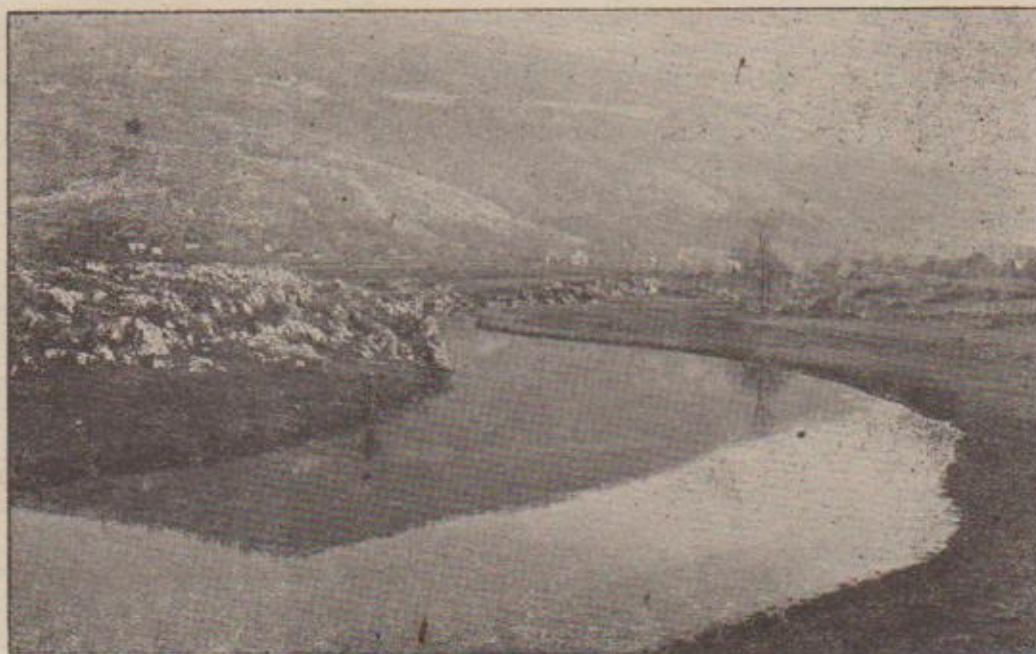
zavladala jaka jugovina. Velike mase snijega i leda naglo su se otopile pa je ledena i mutna voda nahrupila u plivajuće ležnice. Primjećeno je, da je gubitak, odnosno smrtnost ikre bila veća u onim ležnicama, koje su bile u jačem dohvatu ledene i sniježne vode. U mjesecu februaru je palo toliko kiše, koliko nije zabilježeno ni za jedan februar u proteklih 80 godina (prema podacima Geofizičkog zavoda u Zagrebu). Zbog nabujale vode, bilo je potrebno više puta premještati plivajuće ležnice.

Iskustvo, stečeno za vrijeme mrijesta 1946.-47. god. uči nas, da ovakve izuzetno oštre zime sprečavaju slobodan i uspješan lov matica-pastrva u gorskim krajevima. Zbog toga treba osigurati matice pravovremeno, to jest prije početka jače zime, u koliko ih ribogojilišta nemaju unaprijed pripremljene u ribnjacima. U protivnom slučaju uspjeh proizvodnje ikre dovodi se u pitanje, zbog smetnja, koje su izvan domašaja i sile zaposlenih ribara, radnika i rukovodilaca.

Gubici na izvaljenom mladu bili su ove godine normalni. Na Ribogojilištu Gacka je mlad postepeno ispušten u ribnjak, a zatim u mjesecu junu u rijeku u svrhu poribljivanja, a na Vitunju je mlad jednim dijelom ispušten u potok Vitunjčicu, a drugim dijelom smješten u ribnjake.

Napredovanje mlada i prirast u Vitunju je veoma umjeren, dok je na Gackoj izvanredno povoljan.

Z. T.

Sa rijeke Gacke

O ribarskim motornim stanicama u SSSR-a

Sa naglim organizacionim razvitkom ribara u ribolovnim rajonima, koji su se do 1932. godine većim dijelom (82% ribara) povezali u ribarske kolhoze, stvorile su se nove, mnogo bolje mogućnosti za intenzivnije iskorištavanje ribolovnih voda t. j. za primjenu poboljšanog, modernog načina rada, koji se u prvom redu osniva na motorizaciji i mehanizaciji ribolova. Mašinska industrija

i brodogradnja je svojim naglim razvitkom stvorila vrlo povoljne uslove za tu svrhu.

Te, sa svih strana sazrele prilike same su od sebe diktirale masovnu primjenu motora i svih potrebnih mehanizama u ribolovu. Da bi se to moglo čim uspješnije provesti u život i ribarski kolhozi mogli na najlakši način doći do najmodernijeg mehaniziranog oruđa za ribolov,